

РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ЛАТИНСЬКА МОВА ТА ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ»

Н.І. Бицко

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», Чернівці

Ключові слова:

педагогіка, методика викладання, інновації викладання, скрайбінг, латинська мова, медична термінологія. Клінічна та експериментальна патологія. 2020. Т.19, №1(71). С.160-163.

DOI:10.24061/1727-4338.
XIX.1.71.2020.328

E-mail: natali.888.lat@gmail.com

Мета роботи. Продемонструвати переваги використання інноваційних методів у процесі викладання предмета «Латинська мова» для студентів медичних вузів.

Матеріал і методи. Методичні розробки та методичні вказівки для практичних та семінарських занять, лекційний матеріал з предмета «Латинська мова та основи медичної термінології», розроблені викладачами кафедри іноземних мов ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», які дають змогу продемонструвати через призму систематизації інноваційних методів викладання переваги використання методу скрайбінгу у процесі викладання курсу «Латинська мова» на медичному, фармацевтичному та стоматологічному факультетах.

Результати. Дослідження засвідчує, що саме використання інноваційних методів викладання предметів у медичному виші дасть можливість максимально удосконалити систему навчальної діяльності кожного студента з урахуванням їх індивідуальних особливостей. Відповідно до вищесказаного, викладачами кафедри були розроблені скрайбінгові проекти різного рівня складності, що сприяє ефективному та на сучасному рівні проведенню лекцій, практичних та семінарських занять з предметів.

Висновки. Пропоноване дослідження має практичне спрямування й теоретичне обґрунтування, адже підтримує зв'язок з важливими науково-педагогічними завданнями сьогодення: розвиток комунікативних навичок, креативного мислення, творчого підходу у студентів під час оволодіння новим матеріалом, а також сприяє сучасній, нестандартизованій організації та урізноманітненню навчальної діяльності.

Ключевые слова:

педагогика, метод изложения, инновации преподавания, скрайбинг, латинский язык, медицинская терминология.

Клиническая и экспериментальная патология. 2020. Т.19, №1 (71). С.160-163.

РЕАЛИЗАЦИЯ ИННОВАЦИОННЫХ МЕТОДОВ ПРЕПОДАВАНИЯ КУРСА «ЛАТИНСКИЙ ЯЗЫК И ОСНОВЫ МЕДИЦИНСКОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ»

Н.И. Быцко

Цель работы. Продемонстрировать преимущества использования инновационных методов в процессе преподавания предмета «Латинский язык и основы медицинской терминологии» для студентов медицинских вузов.

Материал и методы. Методические разработки и методические указания для практических и семинарских занятий, лекционный материал предмета «Латинский язык и основы медицинской терминологии», разработанные преподавателями кафедры иностранных языков Буковинского государственного медицинского университета, которые демонстрируют через призму систематизации инновационных методов преподавания преимущества использования метода скрайбинга в процессе преподавания курса «Латинский язык» на медицинском, фармацевтическом и стоматологическом факультетах.

Результаты. Исследование свидетельствует о том, что использование инновационных методов преподавания предмета в медицинских высших учебных заведениях позволит максимально усовершенствовать систему учебной деятельности каждого студента с учётом их индивидуальных особенностей. Исходя из вышесказанного, преподавателями кафедры были разработаны скрайбинговые проекты разных уровней сложности, которые позволяют эффективно и на современном уровне проводить лекции, практические и семинарские занятия.

Выводы. Предложенное исследование имеет практическое направление и теоретическое обоснование, потому что имеет связь с важными научно-педагогическими заданиями современности: развитие коммуникативных навыков, креативного мышления, творческого подхода студентов во время освоения нового материала, а также способствует современной, нестандартной организации и разнообразию учебного процесса.

Key words:

pedagogy, teaching methods, teaching innovations, scribing, Latin language, medical terminology.

IMPLEMENTATION OF THE INNOVATIVE METHODS OF TEACHING THE COURSE "LATIN LANGUAGE AND THE BASICS OF MEDICAL TERMINOLOGY"

N. I. Bytsko

Objective. To show the advantages of using innovative methods in teaching the subject "Latin language" for medical students.

Material and methods. Methodical developments and guidelines for practical and seminar classes, lecture material on the subject "Latin language and the basics of medical terminology", developed by the teachers of the Department of Foreign Languages of Bukovinian State Medical University, which allow to show through the prism of systematization of innovative teaching methods, the advantages of using the scribing method in teaching the course "Latin language" at the medical, pharmaceutical and dental faculties.

Research results. The research shows that it is the use of innovative methods of teaching subjects in a medical higher educational establishment that will maximize the system of educational activity of each student, taking into account their individual characteristics. According to the aforementioned, the teachers of the department have developed scribing projects of different complexity levels, which allows giving, practical and seminars on subjects effectively and at a modern level.

Conclusions. The proposed research has a practical direction and theoretical substantiation, because it has a connection with important scientific and pedagogical tasks of the present - the development of communication skills, creative thinking, creativity in students while mastering new material, as well as contributes to a modern, non-standardized organization and diversity of educational activities.

Clinical and experimental pathology. 2020. Vol.19, №1 (71). P.160-163.

Вступ

«Omne initium difficile est!» (лат.) – «Кожен початок важкий!». Цей латинський афоризм яскраво демонструє ситуацію студента-першокурсника у вишах. Адже змінюється соціальне і комунікативне середовище навколо учня у минулому: він отримує статус студента вищого навчального закладу. Зрозуміло, що ці зміни супроводжуються різноманітними проблемними ситуаціями на різних рівнях адаптації студента-першокурсника. Одним із таких моментів є вивчення нових предметів у навчальному процесі, яких не передбачено шкільною програмою. Отже, першочерговим завданням педагога є спрямувати навчальний процес у правильному, прогресивному напрямі, з урахуванням особливостей предмета та урахуванням можливостей студента. Саме використання сучасних, інноваційних методів викладання допоможе пришвидшити процес оволодіння практичними та теоретичними навичками з предмета. Сучасний світ – це світ комп'ютеризації, нових технологій, які супроводжуються суперечками та проблемними питаннями, тому завдання викладача – допомогти студенту не розгубитися у вирі нових подій, швидше зорієнтуватися у складних ситуаціях, навчитися самостійно працювати та творчо мислити. Аналіз публікацій щодо новітніх методологічних засад викладання предметів засвідчує про те, що сутність та зміст процесу нововведень у технології і методи сучасного навчання стають все більш актуальними об'єктами дослідження як зарубіжних, так і українських учених. Наукові розвідки А.М. Алексюка, І.І. Доброскок, В.П. Коцура, С.О. Нікітчиної, В.Г. Кременя, В.В. Ільїна, С.В. Пролєєва, М.В. Лисенка, П.Ю. Сауха та інших присвячені загальнотеоретичним, науково-практичним проблемам інноваційної парадигми у вищій школі, окремим прогресивним формам і технологіям навчання, досвіду та перспективам їх використання в освітній практиці [2, 5]. Зокрема, автори пов'язують інновації у навчанні з необхідністю: вдосконалення традиційного педагогічного процесу (модернізація, модифікація, раціоналізація); трансформації існуючого традиційного освітнього процесу, тобто радикальних

перетворень та комплексних видозмін. Дослідники проблем педагогічної інноватики О. І. Абдалова, О. Ю. Ісакова, О. В. Василенко, І. О. Галиця і О. С. Галиця, В. В. Докучаєва, О. В. Фатхутдінова та інші розуміння нового в освітньому процесі співвідносять із такими характеристиками, як корисне, прогресивне, позитивне, сучасне, передове [1]. Світовим трендом у сфері освіти стають відкриті онлайн-курси MOOCs і медіа-освіта. Автори наголошують на тому, що «впровадження нових технологій навчання та досконале оволодіння ними вимагають певної внутрішньої готовності як викладачів, так і здобувачів вищої освіти до серйозних перетворень, що відповідають умовам швидкозмінного інформаційного суспільства» [4]. Останні дослідження щодо застосування інноваційних методик викладання вимагають від педагога виконання багатьох різних ролей: розробник навчальних програм; фасилітатор (від лат. *facilis*, «легкий, зручний» та англ. *to facilitate* «спрощувати») – помічник, який полегшує процес засвоєння нових знань, який ставить запитання, сприяє, щоб висловлювались різноманітні висновки, думки та версії у групі; презентатор – одностороння комунікація, яка передбачає передачу інформації від педагога аудиторії та підкріплюється візуальними засобами; тренер, який допомагає іншим в оволодінні новими навичками, знаннями, ставленнями; наставник, який сприяє переносу здобутих знань у практику, заохочує рефлексивну практику; менеджер – той, що планує, оцінює, вносить зміни до навчального процесу для досягнення учнями очікуваних навчальних результатів, забезпечує необхідними ресурсами; консультант, який ділиться знаннями, навичками, розвиває спроможності учнів, робить внесок в успіх кожного; дослідник, той, що вимагає від учнів нового розуміння процесу навчання, зміщуючи акцент від «зовнішнього до внутрішнього джерела» (Lytle&Cochran-Smith, 1993); агент змін – заохочує та проводить постійний аналіз і рефлексію, ініціює різноманітні альтернативи існуючій практиці [8].

Мета роботи

У цій статті ми пропонуємо вашій увазі огляд

сучасних методів навчання студента-першокурсника з предмета «Латинська мова та основи медичної термінології», які стануть у пригоді українським педагогам-новаторам. На кафедрі іноземних мов Буковинського державного медичного університету студент-першокурсник, окрім іноземної мови, починає вивчати мову, про яку він взагалі не чув, або має про неї уявлення з поширених афоризмів типу «per aspera ad astra», «dum spiro spero» тощо. Курс з цієї мови має назву «Основи латинської мови з медичною термінологією».

Матеріал і методи дослідження

Викладачами кафедри розроблена навчальна робоча програма відповідно до вимог Програми з латинської мови для медичних вузів і факультетів, максимально продуманий тематичний план, який передбачає поступове навантаження з обов'язковим урахуванням попередніх тем з іншими предметами, насамперед, анатомією та гістологією. Адже опанування основами медичної термінології здійснюється у процесі набуття навичок і вмінь з трьох головних термінологічних підсистем: анатомо-гістологічної, клінічної та фармацевтичної. Саме така послідовність і тісний взаємозв'язок тем практичних занять дає змогу у стислий термін за один семестр надати студенту необхідний мінімум знань з латинської мови і вимагати від нього осмисленого засвоєння матеріалу. Досвід роботи засвідчує, що період – два семестри – вивчення нової для студента мови не зовсім достатній через значний обсяг лексико-граматичного матеріалу, що виноситься на кожне практичне заняття. Окрім того, слід зауважити, що і сам студенти іноді безвідповідально відносяться до самостійної позааудиторної підготовки з цієї та іншої теми, вони не вміють (а може не хочуть?) здійснювати пошук необхідної інформації та її осмислення. Отже, виникає потреба реконструювання організації навчального процесу з дисципліни, відшукування інтенсивних методів навчання, які б дали можливість за короткий термін досягти бажаного рівня термінологічної підготовки молодшої медичної сестри.

Результати та їх обговорення

Як засвідчує досвід, надзвичайно високу ефективність навчального процесу на медичному факультеті вищого закладу освіти забезпечує застосування таких методів, форм і прийомів навчальної роботи, як: скрайбінг; «круглий стіл»; дебати; ділові ігри; тренінги; презентації; «мозковий

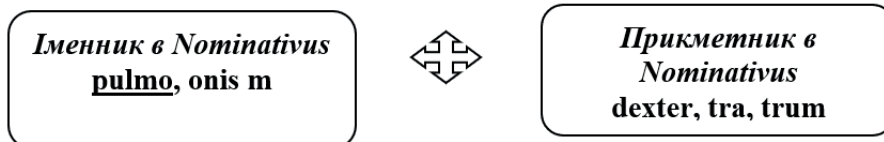
штурм»; рольові ігри; групові дискусії; метод проектів тощо. Зупинимось детальніше на методі скрайбінгу, який досить ефективно використовуємо на практичних заняттях зі студентами першокурсниками щодо засвоєння складної латинської термінології різноманітних медичних галузей. Треба зауважити, що зовсім недавно в навчальному середовищі почали використовувати методичні терміни «скрайбінг», «скрайб», «скрайбер», які є складниками скрайб-технологій. Скрайбінг (від лат. scribo, ěre «вирізати письмена, креслити, розписувати» та англ. scribe «розмічати») – нова техніка презентації, винайдена британським художником Ендрю Парком для Британської організації наукових знань. Доповідь спікера супроводжувалась ілюстраціями «на льоту» малюнків фломастером на білій дошці. Отже, слухачі чують і бачать одночасно приблизно одне й теж, що полегшує сприйняття інформації. Це, насамперед, мистецтво відображати своє мовлення в малюнках, причому процес відбувається в реальному часі, паралельно з доповіддю мовця. Скрайб-презентація відображає ключові поняття розповіді та взаємозв'язок між ними. Наразі скрайбінг – інноваційна технологія, з допомогою якої можна привернути увагу слухачів, забезпечити їх додатковою інформацією та виокремити головні моменти доповіді [7].

Популярність технології забезпечується завдяки тому, що людський мозок мислить образами, мова малюнка є універсальною мовою. Окрім того, проглядати скрайб (зображення, що з'являється з-під пера, ручки, маркера) набагато цікавіше, ніж звичайне відео. Скрайбінг широко використовують у рекламі, маркетингу, бізнес-презентаціях і в освіті. Одним із перших, хто здогадався використовувати скрайбінг як продуктивний та інтерактивний засіб для концептуалізації інформації, якою користуються учні та вчителі в школі, став американський викладач Пол Богуш. Саме він спростував раніше завчений освітній девіз: «Читай параграф із підручника — відповідай на запитання», довівши ефективність використання скрайб-презентації в навчальному процесі. Справжнім проривом в освітньому веб-просторі став скрайб Кена Робінсона, авторакниг, спікера та міжнародного радника з питань розвитку творчого мислення, систем освіти та інновацій у державних та суспільних організаціях, про зміни освітньої парадигми. Зупинимось конкретно на використанні вищезазначеного методу під час вивчення теми «Поняття "науковий термін"». Структура латинських анатомо-гістологічних термінів». Саме під час презентації цієї теми досить влучно застосовуємо

Схема №1. «Неузгоджене означення»:



Схема №2. «Узгоджене означення»:



метод скрайбінгу, оскільки у схематичних малюнках студент найбільш ефективно запам'ятовує основні структурні моделі термінів, які фіксуються блоком конкретних анатомо-гістологічних прикладів [3, 6].

Творчим завданням для студентів є створення скринінг-презентації неузгоджених і узгоджених означень за тематиками: «Кістки черепа», «Стоматологічна термінологія», «Фармацевтична термінологія» тощо.

Висновок

Отже, необхідно зауважити, що саме методика скрайбінгу дає змогу студенту оволодіти навичками візуалізації набутих знань та продемонструвати свою думку у вигляді схем, діаграм, графіків і при цьому продемонструвати набуті знання у формі цілісного та структурованого образу.

Перспектива подальших досліджень

Загалом, вважаємо, яку б методику навчання не обрали викладачі: традиційну, проблемну, частково-пошукову, вони повинні пам'ятати, що уява студента про нову, ще невідому мову, – це «tabula rasa» (чиста дошка). Саме від викладача залежить, як і наскільки вдало ця чистота буде заповнюватись під час практичних занять з латинської мови. Однак усі зусилля педагогів мають бути зосереджені і спрямовані на досягнення єдиної мети: забезпечення задовільної термінологічної компетентності майбутнього медичного працівника не тільки в межах розуміння термінів, але й уміння грамотно користуватися ними в практичній діяльності.

Список літератури

1. Абдалова ОИ, Исакова ОЮ. Использование технологий электронного обучения в учебном процессе. Дистанционное и виртуальное обучение. 2014;12:50–5.
2. Алексюк АМ. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: підручник. Київ: Либідь; 1998. 558 с.
3. Галиця І, Галиця О. Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів. Вища школа. 2011;1:104–7.
4. Шафран ОІ, укладач. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: монографія.

Відомості про автора:

Бицко Н.І. – к.філол.н., старший викладач кафедри іноземних мов ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці.

Сведения об авторах:

Быцко Н.И. – к.филол.н., старший преподаватель кафедры иностранных языков ВГУЗ Украины «Буковинский государственный медицинский университет, г. Черновцы.

Information about the authors:

Bytsko Nataliya – candidate of philological sciences, senior teacher of the department of Foreign Languages of Bukovinian State Medical University.

Переяслав-Хмельницький; 2008. 284 с.

5. Саух ПЮ, редактор. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія. Житомир; 2011. 444 с.
6. Лисенко МВ. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства [дисертація]. Київ: 2012. 175 с.
7. Кремень ВГ, редактор. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура: монографія. Київ: Педагогічна думка; 2008. 472 с.
8. Kaner S, Lind L, Toldi C, Fisk S, Berger D. Facilitator's Guide to Participatory Decision-Making. 3 ed. Jossey-Bass; 2014. 432 p.

References.

1. Abdalova OI, Isakova OJu. Ispol'zovanie tehnologij jelektronogo obuchenija v uchebnom processe [The use of e-learning technologies in the educational process]. Distancionnoe i virtual'noe obuchenie. 2014;12:50–5. (in Russian)
2. Aleksyuk AM. Pedagogika vyschoi osvity Ukrainy. Istoriia. Teoriia: pidruchnyk [Pedagogy of Higher Education of Ukraine. History. Theory: textbook]. Kiev: Lybid'; 1998. 558 p. (in Ukrainian)
3. Halytsia I, Halytsia O. Intel'ktual'no-konkurentni ihry yak kreatyvnyi mekhanizm aktyvizatsii pedahohichnoho, naukovo ho ta innovatsiinoho protsesiv [Intellectual-competitive games as a creative mechanism for activating pedagogical, scientific and innovative processes]. Vyscha shkola. 2011;1:104–7. (in Ukrainian)
4. Shafran OI, ukladach. Innovatsiini pedahohichni tekhnologii: teoriia ta praktyka vykorystannia u vyshchii shkoli: monohrafiia [Innovative pedagogical technologies: theory and practice of use in higher education: monograph]. Pereiaslav-Khmel'nyts'kyi; 2008. 284 p. (in Ukrainian)
5. Saukh Plu, redaktor. Innovatsii u vyschii osviti: problemy, dosvid, perspektyvy: monohrafiia [Innovation in higher education: problems, experience, prospects: monograph]. Zhytomyr; 2011. 444 p. (in Ukrainian)
6. Lysenko MV. Innovatsiina paradyhma vyschoi osvity Ukrainy za umov perekhodu do informatsiinoho suspil'stva [dysertatsiia] [Innovative paradigm of higher education of Ukraine in the conditions of transition to the information society [dissertation]. Kiev: 2012. 175 p. (in Ukrainian)
7. Kremen' VH, redaktor. Fenomen innovatsii: osvita, suspil'stvo, kul'tura: monohrafiia [Phenomenon of innovation: education, society, culture: monograph]. Kiev: Pedahohichna dumka; 2008. 472 p. (in Ukrainian)
8. Kaner S, Lind L, Toldi C, Fisk S, Berger D. Facilitator's Guide to Participatory Decision-Making. 3 ed. Jossey-Bass; 2014. 432 p.

Стаття надійшла до редакції 3.01.2020

Рецензент – доц. Шутак Л.Б.

© Бицко Н.И., 2020

